

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7020200452
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7020200452.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej, a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobcu: I. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. I. XXX, XXX XX F. I., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 50038-2/2019-BA zo dňa 22. 05. 2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sa/36/2020-31 zo dňa 24. 11. 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť **z a m i e t a**.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) rozsudkom č. k. 5Sa/36/2020 - 31 zo dňa 24. 11. 2020 zamietol žalobu ako nedôvodnú v zmysle § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

2. Správny súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej a rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a tiež konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo dospel k záveru, že oba správne orgány postupovali správne a v súlade s citovanou právnou úpravou.

3. V danej veci bolo sporné, či úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 29. 01. 2013 u svojho zamestnávateľa - Obec Veľká Ida (ďalej len „zamestnávateľ“) na pracovisku dočasného zamestnávateľa U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice (ďalej len „dočasný zamestnávateľ“), bol úrazom pracovným. Z vykonaného dokazovania tak vyplynulo, že zamestnávateľ žalobcu neuznal predmetný úraz za úraz pracovný, vychádzajúc najmä zo Záznamu o inšpekcii práce č. 97/529/2013 zo dňa 11. 03. 2013, vykonanej Inšpektorátom práce Košice, zo záverov ktorého vyplynulo, že nedostatky v evidencii a registrácii udalosti neboli zistené s tým, že dočasný zamestnávateľ úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 29. 01. 2013 na jeho pracovisku, čo bolo potvrdené aj svedkom T. Y., nepovažoval za úraz pracovný, ktorý by odôvodňoval vznik predmetného nároku žalobcu, pretože poškodenie zdravia, ktoré žalobca hlásil v nemocnici, neutrpel na dočasnom pracovisku.

4. Správny súd poukázal aj na iné súdne konanie sp. zn. 16Cpr/4/2013, ktorého predmetom bol nárok na bolestné žalobcu a určenie, že predmetný úraz je úrazom pracovným (totožné strany konania).

V rámci tohto súdneho konania bol vypracovaný znalecký posudok č. 6/2017 zo dňa 28. 01. 2017 vypracovaný L. L. A., U.. - znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a traumatológia - zo záverov ktorého vyplynulo, že žalobcom tvrdené zranenie bolo stanovené iba na základe jeho subjektívne udávaných ťažkostí bez jednoznačného objektívneho nálezu - vyšetreniami neboli zistené žiadne známky poradenia krčnej chrbtice, nervov a krčnej miechy. Zistené boli degeneratívne zmeny krčnej chrbtice, ktoré boli na krčnej chrbtici prítomné už dlhodobo pred žalobcom tvrdeným úrazom. Tieto nemali žiadnu súvislosť a nie sú ani následkom predmetného úrazu. Znalec skonštatoval, že závažnosť žalobcom subjektívne udávaných ťažkostí v uvedenom smere nezodpovedá objektívnym lekárskeým nálezom a vyšetreniam.

5. Správny súd poukázal aj na vyšetrenie žalobcu zo dňa 10. 01. 2017, v rámci ktorého pri polohovaní na vyšetrovací stôl za pomoci doprovodu sa žalobca triasol a kričal od bolesti, aktívne otáčal krkom len minimálne a bolestivo, pasívne pohyby krkom boli nemožné pre udávanú bolestivosť, avšak pri odreagovaní žalobcu pri rozhovore aktívne a nebolestivo otáčal krkom do strán prakticky bez obmedzenia, čo nasvedčovalo jeho účelovému správaniu. Obdobné konštatovania vyplynuli v priebehu súdneho konania o nároku na bolestné (3Sa/21/2019). V priebehu súdneho konania sp. zn. 16Cpr/4/2013 boli vypočutí aj svedkovia, z výpovede ktorých vyplynuli zhodné závery ako pri uvedenej inšpekcii práce vykonanej v tejto súvislosti.

6. Správny súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, že v prípade sporu jedinou inštitúciou, oprávnenou na určenie, či ide o pracovný úraz alebo nie, je všeobecný súd, ktorý koná a rozhoduje na základe určovacej žaloby, podanej podľa okolností, či už zamestnancom alebo zamestnávateľom. Žalobca síce takúto žalobu podal (v rámci súdneho konania na Okresnom súde Košice, sp. zn. 16Cpr/4/2013), avšak v časti týkajúcej sa určenia, či utrpený úraz je pracovným úrazom, ešte pred rozhodnutím všeobecného súdu, vzal účinne späť, z čoho nebolo možno vyvodit' iné, len že na určenie, že ide o pracovný úraz stratil naliehavý právny záujem, čo malo za následok zastavenie konania v tejto časti. Za daných okolností, vychádzajúc z jeho tvrdenia v žalobe, že k späťvzatiu žaloby v predmetnej časti došlo z dôvodu, že bol oklamáný štatutárnym zástupcom svojho zamestnávateľa a svojou právnou zástupkyňou, túto situáciu mohol ešte zvrátiť podaním odvolania, na základe ktorého by sa krajský súd s týmto jeho tvrdením musel vysporiadať, čo však neurobil, na základe čoho sa rozsudok okresného súdu v tejto časti stal právoplatným.

7. Správny súd skonštatoval, že dôkazy, z ktorých vo veci konajúce správne orgány pri posudzovaní predmetného nároku žalobcu vychádzali, svedčia o tom, že úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 29. 01. 2013 nebol pracovným úrazom, pretože jeho zdravotné poškodenia, dokumentované odbornými lekárskeými nálezmi vrátane Lekárskeho posudku o bolestnom zo dňa 26. 12. 2015, nemohli vzniknúť a ani nevznikli pri udalosti dňa 29. 01. 2013 žalobcom opísaným spôsobom a s touto nemali ani žiadnu súvislosť, pretože boli dôsledkom degeneratívneho poškodenia krčnej chrbtice žalobcu dávno pred touto udalosťou, pričom objektívnymi vyšetrovacími zobrazovacími metódami realizovanými po údajnom pomliaždení chrbtice dňa 29. 01. 2013 (RTG, CT, MR vyšetreniami) neboli u žalobcu zistené žiadne známky poranenia krčnej chrbtice, nervov a krčnej miechy. Žalobca v konaní nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by spochybnili správnosť záverov, obsiahnutých v napadnutých rozhodnutiach vo veci konajúcich správnych orgánov, ani stanovisko jeho zamestnávateľa, že predmetný úraz je pracovným, ktoré bolo jedným z podkladov pre vydanie administratívneho rozhodnutia o žalobcom uplatnenom nároku.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku správneho súdu

8. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť žalobca podaním zo dňa 17. 02. 2021 (ďalej len „sťažovateľ“).

9. Sťažovateľ vyslovil nesúhlas s rozsudkom správneho súdu a uviedol, že bol oklamáný starostom, že ak sa vzdá časti odškodného, tak mu podpíše ostatné.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobcu

10. Žalovaná využila svoje právo na základe zaslanej výzvy správneho súdu a vyjadrila sa ku kasačnej sťažnosti podaním č. 4025-13/2021-BA zo dňa 17. 03. 2021.

11. Vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že naďalej zotrváva na záveroch uvedených vo vyjadrení k žalobe a v plnom rozsahu sa s stotožňuje s napadnutým rozsudkom správneho súdu.

12. Záverom žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

14. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

15. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas, oprávnenou osobou a je prípustná, kasačnú sťažnosť v rozsahu námietok sťažovateľa prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho správneho súdu www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

16. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Sa/36/2020 - 31 zo dňa 24. 11. 2020, ktorým správny súd zamietol žalobu ako nedôvodnú.

17. Predmetom preskúmvacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 50038-2/2019-BA zo dňa 22. 05. 2019, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice (ďalej len „pobočka žalovanej“) č. 43040-38/2019-KEM zo dňa 25. 03. 2019, ktorým pobočka žalovanej rozhodla, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku poškodenia zdravia zo dňa 29. 01. 2013.

18. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

19. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a na ne len poukazuje.

20. Kasačný súd zistil, že správny súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle na konanie vzťahujúcej sa platnej právnej úpravy, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, ktorý aj náležite odôvodnil.

21. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutím pobočky žalovanej a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako správny súd. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutej právnej normy obsiahnutej v dôvodoch napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvára dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

22. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

23. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

24. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

25. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právnymi záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

26. Z administratívneho spisu žalovanej a jej pobočky mal kasačný súd preukázané nasledovné skutočnosti. Dňa 28. 07. 2015 si sťažovateľ podal žiadosť o priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu pracovného úrazu zo dňa 29. 01. 2013. Zo Záznamu o inšpekcii práce zo dňa 11. 03. 2013 vyplynulo, že úraz, ktorý mal utrpieť sťažovateľ dňa 29. 01. 2013 nebol hlásený v priestoroch dočasného zamestnávateľa a sťažovateľ sa nestožoval svojim spolupracovníkom

na žiadne bolesti ani zdravotné problémy, pričom dočasný zamestnávateľ zhodnotil, že pomliaždenie, ktoré hlásil sťažovateľ v nemocnici sa stali niekde inde. Z uvedených dôvodov zamestnávateľ sťažovateľa neevidoval a neregistroval pracovný úraz sťažovateľa. Následne pobočka žalovanej oznámila sťažovateľovi podaním zo dňa 02. 04. 2013, že jeho zamestnávateľ neuznal úraz zo dňa 29. 01. 2013 ako pracovný. Pobočka žalovanej informovala sťažovateľa, že ak s uvedeným tvrdením zamestnávateľa a dočasného zamestnávateľa nesúhlasí, môže sa obrátiť na všeobecný súd, ktorý prejednáva spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov. Ďalej z administratívneho spisu vyplynulo, že v tejto otázke sa sťažovateľ obrátil na všeobecný súd za účelom určenia, či úraz bol úrazom pracovným žalobami podanými dňa 19. 06. 2013 (sp. zn. 16C/194/2013 a sp. zn. 15C/184/2013). Zo znaleckého posudku č. 6/2017 L.. L. A., U.. vyplynulo, že podľa realizovaných vyšetrení uvedené degeneratívne zmeny na krčnej chrbtici nie sú takého závažného charakteru, aby vysvetľovali subjektívne udávané ťažkosti sťažovateľa zo strany krčnej chrbtice; prvotné zranenie sťažovateľa spôsobené pádom zmrznutej železnej rudy na oblasť chrbta nemá povahu výlučnej príčiny vzniku následku v podobe zhoršujúceho sa zdravotného stavu v zmysle lekárskeho predloženia sťažovateľom. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 16Cpr/4/2013 -245 zo dňa 22. 02. 2018 bola žaloba v časti bolestného zamietnutá a v prevyšujúcej časti súd konanie zastavil (späťvzatie žaloby sťažovateľom v rozsahu určenia pracovného úrazu - rovnakí účastníci konania). Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa bolestného sa sťažovateľ odvolal, na základe ktorého Krajský súd v Košiciach zrušil uvedený rozsudok Okresného súdu v Košiciach a predmetnú vec postúpil pobočke žalovanej na ďalšie konanie. Zamestnávateľ sťažovateľa doručil pobočke žalovanej oznámenie, že úraz, ktorý utrpel sťažovateľ neuznáva za úraz pracovný. Následne pobočka žalovanej vydala prvostupňové rozhodnutie, v ktorom rozhodla, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku poškodenia zdravia zo dňa 29. 01. 2013. Žalovaná uvedené rozhodnutie v celom rozsahu potvrdila a odvolanie sťažovateľa zamietla.

27. Po preskúmaní administratívneho spisu žalovaného a pobočky žalovanej spolu so súdnym spisom, kasačný súd konštatuje, že v predmetnom súdnom konaní bolo predovšetkým sporné, či úraz, ktorý utrpel sťažovateľ dňa 29. 01. 2013 bol úrazom pracovným a či v danom prípade mohol vzniknúť sťažovateľovi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedené otázky považoval kasačný súd za zásadné, preto na nich zamerl svoju pozornosť.

28. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo a musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti v zmysle § 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004“). Poškodený na účely tohto zákona je osoba, ktorá utrpela poškodenie na zdraví. Podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) má poškodený nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu - zákona č. 437/2004 - pričom za poškodeného na účely poskytovania úrazových dávok zákon o sociálnom poistení (§ 83) považuje zamestnanca zamestnávateľa, ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť v pracovnoprávnom vzťahu a fyzickú osobu uvedenú v § 17 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania. Pracovný úraz v zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hrozacej zamestnávateľovi. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze bližšie upravuje zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, ktorý definuje pracovný úraz ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje aj na právnu úpravu zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom v zmysle § 17 ods. 1 písm. a) zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik pracovného úrazu alebo služobného úrazu, ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav.

29. Kasačný súd ďalej uvádza, že súčasná právna úprava nemá charakter odškodnenia spočívajúceho v náhrade škody, ale je koncipovaná ako poisťný systém prevažne kompenzačného charakteru. Sociálna poisťovňa, ako orgán aplikácie práva v zmysle zákona o sociálnom poistení rozhoduje o jednotlivých nárokoch plynúcich z tohto zákona. Jedným z týchto nárokov je aj nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia s tým, že ak žiadateľ požiada o tento typ úrazovej dávky, Sociálna poisťovňa ako príslušný orgán rozhoduje o tom, či tento žiadateľ spĺňa podmienky na jej priznanie, pričom kľúčovou otázkou, ktorú je v rámci tohto konania zásadné posúdiť je otázka, či zamestnanec utrpel ujmu spôsobenú poškodením na zdraví následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. V tomto smere aj s odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 87/2014-43 zo dňa 10. 09. 2014 kasačný súd uvádza, že Sociálna poisťovňa, ktorá rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, sa musí v rámci predbežnej otázky vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou a ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky. To, či došlo k pracovnému úrazu teda Sociálna poisťovňa posudzuje ako otázku predbežnú (§ 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), ale nerozhoduje o tom, či utrpel úraz je úrazom pracovným. Táto otázka sa dotýka výlučne zamestnávateľa a zamestnanca, a teda má stále rozmer pracovnoprávny. Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o tom, či určitý úraz bol pracovným úrazom alebo nebol. Spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovnoprávnym, o ktorom rozhodujú súdy v civilnom súdnom konaní.

30. V preskúmanom konaní bolo preukázané, že úraz, ktorý utrpel sťažovateľ dňa 29. 01. 2013 nebol úrazom pracovným, čo potvrdzujú najmä podklady, ktoré boli súčasťou predchádzajúcich konaní, a zároveň súčasťou tohto konania, pričom možno poukázať najmä na Záznam o inšpekcii práce č. 97/529/2013 zo dňa 11. 03. 2013, z ktorého záverov možno skonštatovať, že zamestnávateľ sťažovateľa neeviduje a neregistruje pracovný úraz sťažovateľa a zároveň spomínaný incident nebol hlásený v priestoroch dočasného zamestnávateľa a takisto sa sťažovateľ nesťažoval ani svojim spolupracovníkom na žiadne bolesti ani zdravotné problémy. Na podporu uvedeného svedčí aj znalecký posudok 6/2017 zo dňa 28. 01. 2017 L. A., U., z ktorého záverov možno vyvodiť, že tento znalecký posudok pracovný charakter úrazu zo dňa 29. 01. 2013 nepotvrdil, práve naopak znalec uviedol, že aj keby údajný úraz vznikol, nemohol spôsobiť trvalé následky vo forme poškodenia zdravia sťažovateľa. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, však kasačný súd dáva do pozornosti, že zamestnancovi v zmysle platnej právnej úpravy vyplýva povinnosť bezodkladne oznámiť svojmu zamestnávateľovi vzniknutý pracovný úraz, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav. Z vykonaného dokazovania však nevyplývalo, že by sťažovateľovi v tomto mohli brániť objektívne skutočnosti, rovnako tak nevyplývalo ani zo svedeckých výpovedí v iných súdnych konaniach jeho spolupracovníkov. Preto možno uzavrieť, že úraz, ktorý sťažovateľ utrpel, nemal charakter pracovného úrazu, vzhľadom na to, že tomu nenasvedčovali skutkové zistenia (záznam o inšpekcii práce, znalecký posudok, výpovede svedkov), z ktorého dôvodu žalovaná nemohla rozhodnúť o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, a preto žalovaná správne rozhodla, keď potvrdila rozhodnutie pobočky, ktorým bola zamietnutá žiadosť o priznanie nároku na náhradu sťaženie spoločenského uplatnenia sťažovateľa. Zo samotného ustanovenia § 99 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že poškodený má nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, ak utrpel pracovný úraz. V danom prípade, to však nebolo preukázané.

31. Kasačný súd vo vzťahu k prejednávanému prípadu poukazuje na súdne konanie vedené na tunajšom súde, sp. zn. 7Sžsk/26/2021, ktoré preskúmavalo rozsudok Krajského súdu v Košiciach týkajúceho sa nároku na náhradu za bolesť sťažovateľa, v rámci ktorého bola predmetná žaloba totožného sťažovateľa zamietnutá ako nedôvodná, a zároveň tunajší súd zamietol aj kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú.

32. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výrokov rozsudku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd námietky sťažovateľa proti rozsudku správneho súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Z dôvodov uvedených vyššie kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

33. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, žalovanej ako úspešnej účastníčke ich náhradu nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP). Sťažovateľ (žalobca) v tomto konaní nemal úspech, preto nemá právo na náhradu trov (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

34. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.